

УДК 37.091.4(477):37.013.42

DOI: [https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3\(216\)-44-48](https://doi.org/10.33272/2522-9729-2024-3(216)-44-48)

РИБАЛКО ЛЮДМИЛА СЕРГІЇВНА,

докторка педагогічних наук, професорка, професорка кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Liudmyla Rybalko,

PhD, Professor, Professor at the Department of Education and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine

E-mail: akme15@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1262-8551>

ВАН ЧЖО,

завідувачка кафедри візуальної комунікації, Чанчунський науково-технічний університет, КНР; здобувачка третього (освітньо-наукового рівня) вищої освіти кафедри освітології та інноваційної педагогіки, Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, Україна

Zhuo Wang,

Head of the Department of Visual Communication, Changchun University of Science and Technology, China; PhD student at the Department of Education and Innovative Pedagogy, H.S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University, Ukraine

E-mail: 8739044@qq.com

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-9362-9446>

СОЦІАЛЬНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ДИЗАЙНЕРІВ ВІЗУАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ В КОНТЕКСТІ КИТАЙСЬКОЇ ІНІЦІАТИВИ «ОДИН ПОЯС, ОДИН ШЛЯХ»

А Описано науковий підхід китайських учених до розкриття соціальної компетентності майбутніх фахівців. Суттєві позиції цього підходу перенесено на професійну підготовку майбутніх дизайнерів візуальної комунікації. Виявлено перешкоди, що заважають формуванню соціальної компетентності майбутніх дизайнерів візуальної комунікації. До таких перешкод віднесено як суб'єктивні (недостатня усвідомленість ролі соціальних навичок у роботі дизайнера візуальної компетентності, невміння контактувати з партнерами, відсутність навичок командної роботи), так й об'єктивні (надання переваги фаховим дисциплінам, недостатня підготовка викладачів до формування соціальної компетентності майбутніх фахівців, повільне впровадження новітніх освітніх технологій в освітній процес). Уточнено, що соціальну компетентність майбутніх фахівців утворюють такі складники, як: моральні якості особистості, здатність до макромислення, організаційні здібності, вмотивоване навчання та схильність до співпраці, адаптивність, готовність до інновацій, лідерські якості. Визначено соціальну компетентність майбутніх дизайнерів візуальної комунікації як здатність передавати соціальні цінності через продукт власної діяльності, створювати й працювати в команді, бути відповідальною та комунікативною людиною. Китайська ініціатива «Один пояс, один шлях» як розвиток підприємницької діяльності на міжнародному рівні активізує процеси комунікації та взаємодії між партнерами у дизайн-сфері обслуговування населення. Під час підготовки майбутніх дизайнерів візуальної комунікації приділяється увага колективній роботі, обміну досвідом, упровадженню нових освітніх технологій.

Ключові слова: компетентність; соціальні здібності; моральні цінності; співпраця; дизайнер; візуальна комунікація; підприємництво

SOCIAL COMPETENCE OF FUTURE VISUAL COMMUNICATION DESIGNERS IN THE CONTEXT OF CHINESE INITIATIVE “ONE BELT, ONE ROAD”

С This article describes Chinese scientists' scientific approach to disclosing future specialists' social competence. The essential aspects of this approach were transferred to the professional training of future visual communication designers. Obstacles hindering the formation of future visual communication designers' social competence have been identified. Such obstacles include both subjective (insufficient awareness of the role of social skills in the work of a visual competence designer, inability to communicate with partners, lack of teamwork skills) and objective (giving priority to professional disciplines, insufficient preparation of teachers for the formation of social competence of future specialists, slow introduction of the latest educational technologies into the educational process). It has been specified that the social competence of future specialists consists of such components as: moral qualities of the individual, the ability to think macro, organizational skills, motivated learning, a tendency to cooperate, adaptability, readiness for innovation, and leadership qualities. The social competence of future visual

communication designers is defined as the ability to convey social values through the product of one's own activity, to create and work in a team, and to be responsible and communicative person. The Chinese initiative «One Belt, One Road» as a development of entrepreneurial activity at the international level activates the processes of communication and interaction between partners in the design sphere of public service. During the training of future designers of visual communication, attention should be paid to collective work, exchange of experience, and implementation of new educational technologies.

Keywords: competence; social skills; moral values; cooperation; designer; visual communication; entrepreneurship

Актуальність проблеми. У Китайській Народній Республіці (КНР) започаткована й «працює» ініціатива «Один пояс, один шлях», яка підтримується керівництвом держави і спрямовує підприємництво в різних галузях на відкритість та обмін професійним досвідом із покращення якості відповідної продукції. На запити цієї ініціативи позитивно відреагували заклади вищої освіти (ЗВО), оскільки вони готують молодь до роботи у нових умовах ринку. Сучасні випускники мають бути конкурентоспроможними та мобільними, що й забезпечує адекватне реагування на соціальні потреби, інтерес до виробничої продукції та її споживання. Професія дизайнера візуальної комунікації є творчою, комунікативною й перспективною. Тому одним із перспективних напрямів підготовки майбутніх дизайнерів візуальної комунікації є формування їхньої соціальної компетентності в умовах реалізації китайської ініціативи «Один пояс, один шлях» [4].

Аналіз попередніх досліджень. У дослідженні А. Паранюк [3] до сутнісних характеристик соціальної компетентності на прикладі старшокласників відносить соціальні мотиви та спрямованість на діалогічну взаємодію між учасниками освітнього процесу, соціальні знання про взаємодію між ними, інтелектуальні вміння завдяки яким здійснюється пошукова діяльність, здатність усвідомлювати роль соціальних ролей і готовність їх виконувати, уміння рефлексії та критичного самоаналізу.

Як стверджує О. Швець [6], професія дизайнера інтегрує поєднує питання з економіки, психології, мистецтва, інженерії. Разом з цим для таких працівників необхідними вміння працювати в колективі, взаємодіяти та спільно працювати в дизайнерській справі. Майбутні дизайнери, зокрема й дизайнери візуальної комунікації, мають навчитися створювати команду, знати механізми командоутворення, презентувати спільні доробки на виставках і конкурсах. Можливо їм будуть заважати ситуації неузгодженості із замовниками, тоді потрібно попереджувати появу конфлікту.

У науковій роботі Я. Лукацької [2] соціальна компетентність особистості розуміється як здатність взаємодіяти з іншими людьми, визнавати їхні соціальні позиції. Важливо те, що авторка акцентує увагу на комунікативних навичках і здатності особистості працювати в команді, приймати рішення найефективніші, визначати соціальні ролі. З огляду на це зазначимо про те, що працівникам дизайн-індустрії важливо розуміти соціальні цінності, розвивати конструктивну взаємодію із замовниками. Зазначені в статті суттєві ознаки соціальної компетентності доповнюють розуміння професії дизайнера, його соціальної значущості.

Мета статті: розкрити сутнісні ознаки соціальної компетентності дизайнерів візуальної комунікації та її значущість для розвитку китайської ініціативи «Один пояс, один шлях».

Викладення основного матеріалу. У коледжах та університетах КНР існує проблема розвитку соціальних здібностей майбутніх фахівців, що обумовлено недостатньою увагою до їхнього саморозвитку у цьому напрямі, надання переваги фаховим компетентностям. Стосовно викладачів, то вони не застосовують інновації в повній мірі, недостатньо володіють організаторськими вміннями.

Генеральний секретар Сі Цзіньпін на науково-практичному симпозиумі в Пекінського університеті висунув вимоги до молоді, щоб вони були відданими китайському народові, стали новою силою для розвитку країни. Окрім цього, наголошував на необхідності підвищувати ідеологічний рівень, політичну свідомість, моральні якості та культурну грамотність майбутніх фахівців. Особливої уваги приділяв зростанню талантів молоді, їхніх ініціатив і всебічному розвитку. Молодь, на його думку, має усвідомлювати власну відповідальність за свою країну, відчувати національну ідентичність, пишатися здобутками своєї країни. У свою чергу ЗВО мають адаптуватися до потреб розвитку ситуації, працювали над проблемами виховання талантів високого рівня з ідеями, знаннями, здібностями та рівнем нації, підвищувати якість підготовки майбутніх фахівців.

У КНР приділяється увага студентській молоді, вважається, що вона відіграє важливу роль у просуванні реформ, розвитку вищої школи, стабільного стану професійної підготовки майбутніх фахівців. У країні зміцнюється ідейно-політичне виховання молоді, підвищується якість підготовки майбутніх фахівців, зокрема й фахівців візуальної комунікації. У царині таких завдань вагоме місце займає соціальна компетентність майбутніх дизайнерів візуальної комунікації, як-от: здатність відігравати взірцеву роль у навчанні та вихованні; здатність комунікувати й спілкуватися, виявляти ініціативу у виконанні рішень, резолюцій, правил і положень; уміння своєчасно реагувати на зміни в освіті та ситуації, що пов'язані з ними; активно впроваджувати статут або положення студентської організації, до якої вони належать, працювати відповідально і діяти відповідно до обов'язків; планувати та організовувати самоуправління, самоосвіту щодо розвитку навчальних здібностей, фізичного та психічного здоров'я, соціальної діяльності.

Як відомо, соціальні здібності мають вирішальне значення для розвитку людини протягом усього життя, і це

провідна здатність, якою людина повинна володіти, щоб закріпитися, вижити та розвиватися у суспільстві. Практика доводить, що соціальні здібності безпосередньо впливають на якість управлінської роботи в ЗВО, тобто як управлінські послуги реалізуються та на якому рівні. На основі досвіду практичної роботи, вважаємо, що необхідно зосередитися на формуванні й удосконаленні соціальних здібностей майбутніх фахівців, таких, як: моральні якості особистості, здатність до макромислення, організаційні здібності, мотивоване навчання та схильність до співпраці, адаптивність, готовність до інновацій, лідерські якості.

У дослідженні для майбутніх дизайнерів візуальної комунікації використано опитувальник, що наводиться в науковій праці Чжу Фанчжуань [4], завдяки якому виявлявся стан формування соціальної компетентності в ЗВО. Для опитування нами задіяні були здобувачі вищої освіти відділу візуальної комунікації Чанчунського науково-технічного університету КНР (разом 53 особи).

Результати аналізу відповідей свідчать про те, що: 33,96% осіб вважають, що в університеті недостатньо приділяється уваги розвитку соціальних можливостей майбутніх дизайнерів візуальної комунікації, а цього потребують роботодавці; 26,42% осіб називають причину того, що майбутні фахівці відчувають невпевненість у собі, недостатньо ініціативні та активні під час проведення різних заходів професійного спрямування; 20,75% осіб відмічають відсутність стимулювальних механізмів щодо підвищення рівня формування соціальної компетентності, а також нерегулярне залучення їх до заходів; 11,32% осіб невисокий рівень інтересу до формування соціальної активності пов'язують із недостатнім упровадженням нових сучасних підходів у процесі навчання і виховання; 7,55% осіб відзначають недостатній рівень творчості у процесі професійної підготовки, існують ситуації пасивного ставлення до соціальних функцій дизайнера візуальної комунікації. Окрім цього, майбутні дизайнери візуальної комунікації наголошують на тому, що бракує освітніх платформ для самоосвіти і доповнення фаху соціальними знаннями й уміннями. Негативні відгуки пов'язані з оцінюванням, його розмитими показниками.

У дослідженні зроблено висновок про те, що в підготовці майбутніх дизайнерів візуальної комунікації потрібно приділяти більше уваги формуванню соціальної компетентності, активізувати ресурсний потенціал на розкриття соціальних здібностей в освітньому процесі, поліпшити стимулювання до соціального контактування майбутніх фахівців із соціальною сферою та роботодавцями. Безумовно, важливим чинником є впровадження інноваційних форм і методів навчання і виховання в освітній процес.

У китайській літературі [1; 5; 7] є науковий підхід, у межах якого соціальна компетентність майбутніх фахівців представлена такими складниками: моральні якості

особистості, здатність до макромислення, організаційні здібності, вмотивоване навчання та схильність до співпраці, адаптивність, готовність до інновацій, лідерські якості. У такому поєднанні, на наш погляд, соціальна компетентність особистості найповніше характеризує призначення і соціальну цінність результатів дизайнерської діяльності. Головне, що така уява про успішну діяльність і реальність її здійснення у сучасних умовах задовольняють учасників освітнього процесу.

Моральні якості особистості є ключовими поняттями морального вдосконалення, практики, впливу, вибору і творчості, що й відповідають за її саморозвиток. У соціумі, коли вибудовуються відносини між «Я» і людьми, між людьми і суспільством, між людьми і природою, то це називається моральною здатністю. Розвиток моральних здібностей суб'єкта безпосередньо впливає на згуртованість групи чи спільноти загалом. Мораль як категорія є обов'язковою базовою здатністю до предметної діяльності, а базовою здатністю людини має бути органічна єдність фізичної сили, розуму і моральних здібностей. Сучасна атмосфера співпраці зобов'язує дотримуватися моральних норм поведінки і правил співіснування в суспільстві. Звідси витікає миролюбність і добросусідство, які нівелюються останнім часом у світі війн та агресії між народами.

Термін «здатність до макромислення» вперше була запропонована китайським ученим Лі Пейгеном. Це стосується здатності спостерігати, відчувати та міркувати над деякими макропроблемами, основними проблемами та загальним зв'язком речей. Макромислення вимагає уваги до соціальних питань, філософської грамотності та гуманістичних почуттів. Здатність людини до макромислення в основному відображається в тому, чи є у неї розумова свідомість і здатність мислити, аналізувати та вирішувати проблеми з макро-, загальної та всебічної точки зору. Здатність макромислення конкретно відображається на тому, чи може людина розуміти й осягати речі із цілого, що відображається на погляді людини на всесвіт і світ. У реальному житті здатність макромислення конкретно відображається в тому, чи може воно розуміти та думати про деякі основні проблеми, з якими стикається суспільство та люди, такі, як-от: навколишнє середовище, здоров'я та споживання ресурсів, з якими стикаються люди. Грандіозне мислення втілює емоційний інтелект. Емоційний інтелект людини в основному відображається у зв'язку з іншими, і соціальна діяльність кожного буде пов'язана з іншими людьми. Майбутні дизайнери візуальної комунікації, аналізуючи та вирішуючи проблеми, що виникають у діяльності, зможуть мислити широко, ретельно та довгостроково. Вони можуть активно думати про проблеми із загальної та всебічної точки зору та шукати найкраще вирішення проблем.

Під організаторськими здібностями розуміють здатність виконувати організаторську роботу. Здатність планувати та реалізовувати – це комплексна здатність,

яка проявляється в усьому процесі від задуму діяльності чи проєкту до завершення його реалізації, включаючи здатність до планування, здатність до реклами, організованості. Організаційна здатність, здатність до виконання, здатність до координації, здатність до просування та впровадження, здатність до управління тощо. Розвиток суспільства майбутнього залежить від розвитку науки і техніки, а також від наукової організації та управління. Початок нової роботи часто починається від початку планування та організації до завершення реалізації. Організаційні здібності майбутніх дизайнерів візуальної комунікації можливо вдосконалювати та здійснювати в різних видах діяльності, таких, як-от: класна діяльність, клубна діяльність, практична діяльність.

Здатність до навчання також називається здатністю до навчання мислення, що означає здатність здобувати знання та інформацію швидким, зручним й ефективним способом, а також інтегрувати їх у наявні знання, отже, змінюючи наявну структуру знань. Здатність до мислення, також відома як здатність до мислення, стосується здатності людини трансформувати перцептивне знання в раціональне, використовуючи структуру знань, що зберігається в мозку під час зустрічі з проблемами або проблемами, а також використовуючи методи аналізу мислення, такі, як-от: синтез, порівняння та узагальнення, а також логіка. Навчання і мислення нероздільні і доповнюють одне одного. Здатність вчитися та мислити є найосновнішою здатністю, якою повинні володіти студентські кадри в нашій країні в нову еру, тому що основні завдання студентських кадрів коледжу полягають у здобуванні знань, міркуванні над проблемами та удосконаленні в навчанні та мисленні, щоб розуміти проблеми, думати про проблеми, оцінювати проблеми та вирішувати проблеми. Здобувачі вищої школи погано навчають тому, що мають: слабку здатність до самонавчання, недостатню навчальну ініціативу, відсутність навчання «думати», відсутність критичного та логічного мислення.

Здатність до співпраці також можна назвати кооперацією та здатністю до співпраці. Людина, яка не може співпрацювати та співпрацювати з іншими, це людина, яка не має надії на успіх. Співпраця та здатність до співробітництва є вищою здатністю, яку не можна віднести ні до раціональної здібності, ні до здібності до сприйняття, однак є різновидом здатності із практичною раціональністю, утвореною поєднанням раціональної здібності та здатності до сприйняття. Найпрямішим проявом співпраці та здатності до співпраці є розвиток командного духу, активізація та мобілізація колективної свідомості учасників команди, а також повна реалізація духовних якостей, які розділять добро і горе, допомагають кожному, вміють співпрацювати з іншими. Доцільно зазначити про те, що вміння співпрацювати також є важливою соціальною здатністю, якою повинні володіти майбутні дизайнери візуальної комунікації.

Психологія використовує адаптацію як реакцію на зміни в навколишньому середовищі. Перше дослідження поведінки щодо соціальної адаптації було проведено американським психологом Леландом П. Бредфордом у 1973 році.

Дослідженням Кону у 1987 році вважалося, що соціальна адаптивність – це саме адаптація до соціального середовища, способу життя та культурних концепцій, і це психологічна адаптація, коли індивіди взаємодіють із соціальним середовищем у процесі соціального виживання. Соціальна адаптованість молоді відноситься до здатності брати активну участь у взаємодії організацій кампусу або соціальних організацій, а також здійснювати скоординований розвиток індивідів і організацій кампусу або громадські організації. У цій взаємодії відбувається не лише «адаптація» індивіда до навколишнього середовища, а й процес зміни середовища та сприяння трансформації організацій кампусу чи соціальних організацій. У цій взаємодії це може бути проста індивідуальна зміна, індивід, який сприяє зміні навколишнього середовища, або одночасна зміна індивіда та середовища, і, нарешті, реалізація скоординованого розвитку особистості та організації кампусу чи соціальної організації. Адаптивність включає такі складники: адаптивність міжособистісного спілкування, адаптивність до змін навколишнього середовища, адаптивність студентських кадрів, адаптивність організації діяльності тощо.

Американський психолог К. Роджерс вважав, що освіта повинна сприяти розвитку учнів і найбільшою мірою задовольняти прагнення учнів до знань і творчості. Інноваційна здатність є однією з найважливіших серед основних соціальних здібностей, якими повинна володіти людина. Інновації є невичерпною рушійною силою розвитку суспільства, країни та нації. Прогрес суспільства, розвиток країни та продовження нації – це прогрес і розвиток через постійні інновації. Це справедливо для суспільства, країни та нації, і так повинні бути особи, які живуть і розвиваються в суспільстві, країні та нації. Лише тоді, коли людина має здатність до інновацій, вона може добре адаптуватися до суспільства та змін у своєму середовищі життя та розвитку. Інновації потребують не лише багатих знань як резерву, а й інноваційного мислення та обізнаності. Формування інноваційної здатності в молоді – це метод навчання, який базується на вдосконаленні інноваційної свідомості, новаторського духу, інноваційного мислення та інноваційної здатності студентських кадрів. Практика – це ґрунт, на якому розвиваються інновації.

Основою лідерства є зміни, які є процесом, за допомогою якого окремі особи або групи впливають або сприяють групам або особам для досягнення спільних цілей або досягнення змін. Що стосується розвитку лідерських здібностей, деякі вчені мають певне упередження проти цього і вважають, що лише ті, хто має кваліфікацію для лідерства, повинні розвивати лідерські здібності. Насправді

лідерські здібності – поняття широке. Людині, яка виживає і розвивається в суспільстві, необхідно вести багато справ у своєму житті. Лідеру потрібно керувати не лише організацією, у якій він працює, групами навколо нього, своєю сім'єю, а й самим собою. Із цієї точки зору, кожен повинен мати лідерські здібності, які також є однією з основних соціальних здібностей, якими повинна володіти людина. З 1980-х років західні країни почали приділяти увагу розвитку та дослідженню лідерських здібностей студентів коледжів, і вони були досить активними, поступово формуючи новий напрям. Економіка знань та економіка навчання вимагають лідерських здібностей талантів.

Удосконалення лідерських здібностей має стати новою темою та важливою метою підготовки талантів у ЗВО КНР.

Колективна діяльність кампусу пронизує різні освітні елементи для покращення соціальних можливостей майбутніх дизайнерів візуальної комунікації. Підготовка зосереджується на загальній організації та розгортанні, встановленні навчальної програми, розподілі команди викладачів, практичних занять. Створюються обов'язкові курси та курси за вибором для збагачення змісту знаннями й уміннями соціальної компетентності. Запрошуються експерти, науковці для читання лекцій здобувачам вищої освіти, які поділяються успішними кейсами та досвідом підготовки цих фахівців. Завдяки систематичному навчанню, тренінгу та практичним вправам ідеали, переконання, ідеологія, відповідальність, наполеглива праця та самовідданість майбутніх фахівців посилюються.

Висновок. Визначено соціальну компетентність майбутніх дизайнерів візуальної комунікації як здатність передавати соціальні цінності через продукт власної діяльності, створювати й працювати в команді, бути відповідальною та комунікативною людиною. Уточнено, що соціальну компетентність майбутніх фахівців утворюють такі складники: моральні якості особистості, здатність до макромислення, організаційні здібності, мотивоване навчання та схильність до співпраці, адаптивність, готовність до інновацій, лідерські якості. Китайська ініціатива «Один пояс, один шлях» як розвиток підприємницької діяльності на міжнародному рівні активізує процеси комунікації та взаємодії між партнерами в дизайн-сфері обслуговування населення.

Перспективами подальших досліджень є проведення порівняльного аналізу наукових підходів у вітчизняній та іноземній літературі поняття «соціальна компетентність дизайнера візуальної комунікації».

Список використаних джерел

1. Вей Ву. Дослідження щодо розвитку талантів анімаційного дизайну в китайських університетах в контексті інновацій та підприємництва. *Дослідження в галузі мистецької освіти*. 2018. № 14. С. 23–26.
2. Лукацька Я. С. Аналіз поняття «соціальна компетентність особистості» в українських та зарубіжних наукових працях. *Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Педагогіка і психологія. Педагогічні науки*. 2021. № 1 (21). С. 49–53.

3. Паранюк А. Критерії і показники сформованості соціальної компетентності старшокласників. *Наукові записки Вінницького держ. пед. ун-ту імені М. Коцюбинського. Педагогіка і психологія*. 2023. Вип. 75. С. 49–56.
4. Рибалко Л. С., Ван Чжо. Розвиток ідей соціального партнерства в умовах забезпечення якості вищої освіти. *Імідж сучасного педагога: електрон. наук. фах. журн. (категорія «Б»)*. 2022. № 1 (202). С. 26–31.
5. 朱芳转, 高校学生干部社会能力提升 模型构建与实践路径研究, *學習與研究: 湖北教育學院學報*. 2022. № 6. С. 35–39. Чжу Фанчжуань. Дослідження побудови моделі та практичний шлях покращення соціальних можливостей студентів університету. *Навчання та дослідження: журнал Хубейського інституту освіти*. 2022. № 6. С. 35–39.
6. Швець О. Особливості проблематики отримання навичок командної роботи в сучасній дизайн-освіті. *Сучасні тенденції розвитку освіти й науки: проблеми та перспективи* : зб. наук. праць. Київ ; Львів ; Березжани ; Гомель ; Кельце, 2021. Вип. 9, т. 1. С. 50–55. URL: <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/40918/Suchasni%20tendentsii%20rozvytku%20osvity%20y%20nauky.pdf?sequence=1#page=50>
7. Ян Тяньшу. Коротка дискусія про інтеграцію виробництва та освіти, модель спільної освіти та інноваційну підготовку професіоналів візуальної комунікації. *Art Grand View*. 2018. № 8. С. 144–145.

References

1. Wei, Wu. (2018). Doslidzhennia shchodo rozvytku talentiv animatsiinoho dizajnu v kytais'kykh universytetakh v konteksti innovatsii ta pidpriemnytstva [A study on the development of animation design talents in Chinese universities in the context of innovation and entrepreneurship]. *Doslidzhennia v haluzi mystets'koi osvity [Research in the field of art education]*, 14, 23-26 [in Ukrainian].
2. Lukatska, Ya. S. (2021). Analiz poniattia «sotsialna kompetentnist osobystosti» v ukrains'kykh ta zarubizhnykh naukovykh pratsiakh [Analysis of the concept of «social competence of the individual» in Ukrainian and foreign scientific works]. *Visnyk universytetu imeni Alfreda Nobelja. Pedagogika i psykholohiia. Pedagogichni nauky [Bulletin of Alfred Nobel University. Pedagogy and Psychology. Pedagogical sciences]*, 1 (21), 49-53 [in Ukrainian].
3. Paraniuk, A. (2023). Criteria and indicators of the formation of social competence of high school students [Kryterii i pokaznyky sformovanosti sotsialnoi kompetentnosti starshoklasnykiv]. *Naukovi zapysky Vinnyts'koho derzh. ped. un-tu imeni M. Kotsiubynskoho. Pedagogika i psykholohiia [Scientific notes of Vinnytsia state. ped. M. Kotsyubynskiy University. Pedagogy and psychology]*, 75, 49-56 [in Ukrainian].
4. Rybalko, L. S., & Wang, Zhuo. (2022). Rozvytok idei sotsialnoho partnerstva v umovakh zabezpechennia yakosti vyshchoi osvity [Development of ideas of social partnership in terms of ensuring the quality of higher education]. *Imidzh suchasnoho pedahoha [The image of a modern teacher]*, 1 (202), 26-31 [in Ukrainian].
5. 朱芳转, 高校学生干部社会能力提升 模型构建与实践路径研究, *學習與研究: 湖北教育學院學報*. 2022, 6, 35-39. Zhu, Fanzhuang. (2022). Doslidzhennia pobudovy modeli ta praktychni shliakh pokrashchennia sotsialnykh mozhlyvosteiv studentiv universytetu [Research on building a model and a practical way to improve the social capabilities of university students]. *Navchannia ta doslidzhennia: zhurnal Khubeiskoho instytutu osvity [Learning and Research: Journal of the Hubei Institute of Education]*, 6, 35-39.
6. Shvets, O. (2021). Osoblyvosti problematyky otrymannia navychok komandnoi roboty v suchasni dizain-osviti [Peculiarities of the problem of acquiring teamwork skills in modern design education]. In *Suchasni tendentsii rozvytku osvity y nauky: problemy ta perspektivy [Modern trends in the development of education and science: problems and prospects]* (ls. 9, vol. 1, pp. 50-55). Kyiv; Lviv; Berezhany; Gomel; Kielce. Retrieved from <https://enpuir.npu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/40918/Suchasni%20tendentsii%20rozvytku%20osvity%20y%20nauky.pdf?sequence=1#page=50> [in Ukrainian].
7. Yang, Tianshu. (2018). Korotka dyskusiia pro intehtratsiiu vyrobnytstva ta osvity, model spilnoi osvity ta innovatsiinu pidhotovku profesionaliv vizualnoi komunikatsii [A short discussion about the integration of production and education, the model of joint education and innovative training of visual communication professionals]. *Art Grand View*, 8, 144-145 [in Ukrainian].

Дата надходження до редакції авторського оригіналу: 28.05.2024